

M4

Werkschrift

Naam: _____

Les 1 - 5 → Rivieren, zeeën & oceanen

Hoe ver ben ik?	<i>h</i>		<i>h</i>
Woorden van de week		les 3 – klaaropdracht	
les 1 – klaaropdracht		les 4 – weektoets	
les 2 – klaaropdracht		les 5 – schrijfoopdracht	

Woorden van de week	
Les 1	
Les 1	
Les 1	
Les 2	
Les 2	
Les 2	
Les 3	
Les 3	
Les 3	

Les 1 - Woorden van de week

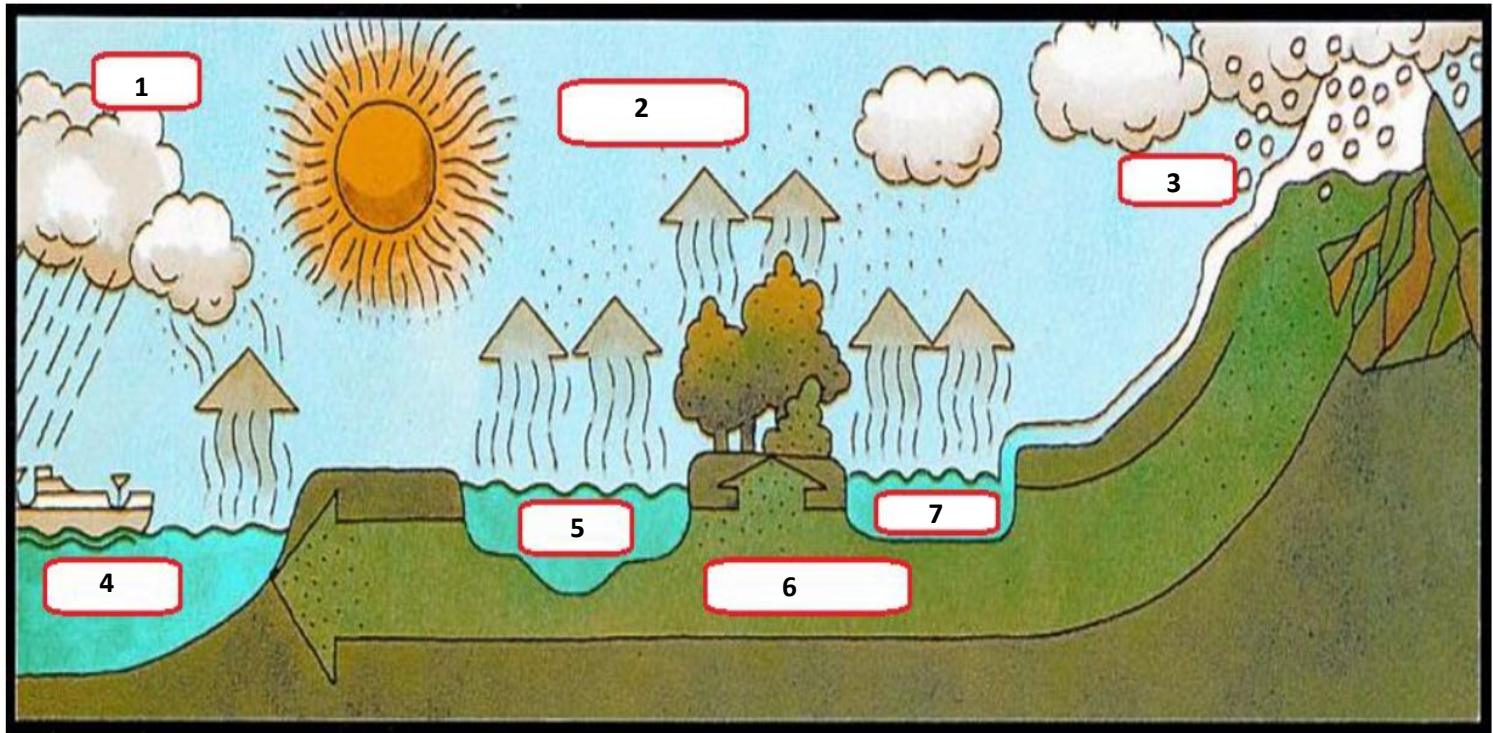
Opdracht: Streep de woorden door in de woordzoeker. Zoek ↓ of → .

H	B	K	W	W	K	T	B	J	J	F	W	S	Q	Z	L	V	R
Y	X	I	B	V	Z	D	O	B	B	E	R	E	N	K	P	Y	J
I	Q	E	O	K	Q	M	V	E	Y	A	D	Y	R	R	I	K	K
E	N	U	C	Z	T	S	U	Y	H	A	Q	R	W	I	K	K	T
O	V	W	E	E	M	Z	J	M	C	Z	U	L	W	N	C	F	C
P	Z	E	A	E	D	S	M	E	N	Z	Z	U	I	G	D	Q	C
D	Y	N	N	E	T	T	H	N	W	S	Z	X	O	L	E	R	W
V	H	E	E	N	Q	O	M	G	R	M	Q	U	X	O	G	W	O
N	R	F	N	D	P	O	V	E	N	W	X	E	B	O	P	I	V
P	J	M	V	P	U	M	L	L	T	L	G	U	V	P	L	H	T
T	F	Z	F	V	W	L	S	I	B	E	M	S	A	X	P	U	P
X	N	M	P	T	H	C	O	N	M	R	I	V	I	E	R	E	N
K	B	V	Z	C	V	T	B	G	H	S	R	C	O	J	F	R	Q
B	W	W	A	T	E	R	V	A	L	G	C	B	G	F	J	H	S
N	Q	X	T	X	F	J	K	M	L	Q	W	L	N	G	X	G	N
X	G	E	T	I	J	D	E	N	T	I	K	K	Z	R	Q	X	L
C	K	M	E	D	U	F	W	K	P	B	D	O	N	S	T	T	G
C	G	B	T	K	U	T	C	C	H	Q	B	K	Z	S	I	N	D

- DOBBEREN
- KIEUWEN
- MENGELING
- DONS
- KRINGLOOP
- OCEANEN
- GETIJDEN
- LUXUEUS
- RIVIEREN

Les 1 – Klaaropdracht

Opdracht: Het water is altijd in beweging. Dat kun je zien in het plaatje.

Je kunt kiezen uit:

de regen – de sneeuw – de rivier – verdampen – het grondwater – de oceaan – het meer

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

Les 2 – Klaaropdracht

Opdracht: Maak de woorden heel. Schrijf de woorden op.

Gewoon water

1. Water is voor ons heel gewoon.
2. Komt het niet uit de kraan, dan valt het wel met bakken uit de lucht.
3. Maar is water wel zo gewoon?
4. Eigenlijk is water een heel bijzondere vloeistof.
5. Als het vriest, verandert water in ijs.
6. Als je het kookt, dan verdwijnt water in de lucht: het verdamppt.

Les 3 – Klaaropdracht

Iedereen in Nederland gebruikt ongeveer 127,5 liter water per dag. We vinden het heel gewoon dat we water gebruiken, maar waarvoor gebruik je het water?

Opdracht: Kleur de rondjes van alle dingen waarvoor jullie thuis water gebruiken.

☐ drinken	☐ afwassen
☐ tuin sproeien	☐ wasmachine
☐ douchen	☐ wc doorspoelen
☐ ramen zemen	☐ aquarium vullen
☐ koken	☐ kamerplanten water
☐ in bad gaan	☐ geven

Opdracht: Kan je nog meer dingen bedenken? Schrijf ze op.

Opdracht: Waarvoor wordt volgens jou het meeste water gebruikt in huis?

Opdracht: Hoe zou je het watergebruik hiervoor kunnen verminderen? Bedenk een creatief idee!

Les 4 – Woordrijtjes

Doel: Ik kan woorden die eindigen op -ig, -lijk en -ing correct en vloeiend lezen.

Woorden met -ig, -lijk en -ing

Jarig

je leest jarig

je zegt 'jarug'

haring

je leest haring

je zegt 'haring'

vrolijk

je leest vrolijk

je zegt 'vroluk'

Zinnen

Morgen ben ik jarig.

Ik hou niet van ui op mijn broodje haring.

Woorden met -ig, -lijk en -ing

hebberig

grappig

gevaarlijk

de tekening

moeilijk

handig

de afbeelding

de pudding

gelukkig

feestelijk

Lastige woorden verhaal

de oceanen

de zeeën

de kieuwen

de zeekoeien

de walvissen

Antarctica

de pinguïns

de Caraïbische Zee

het scheepswrak

het restaurant

Les 4 – Woordenlijst

Samen lezen!
Lees met je maatje.

Lees de woorden correct en vloeiend. Na 1 minuut wissel je van beurt.

de knechten	de schoepen	brachten
de mensen	de stormen	flinke
rechte	tonen	hingen
boeide	vijfde	de kranten
ergens	warme	de mouwen
de haven	zingen	de rotsen
knoeien	schone	bruine
merken	de stranden	de fluiten
reine	de tongen	de hoeden
de boeken	vingen	laatste
de feesten	de wegen	de naalden
de heide	zure	scherpe
kochten	schuilen	de steden
minstens	de straten	telkens
de riemen	de tooien	het varken
boeten	de vlaaien	wachten
de fietsen	wegens	de zeilen
de heksen	zwaaien	schiepen
koude	schuimen	de stenen
moeite	de streken	de tenen
de rijen	de toren	vele
de borden	de vliegen	de wagen
fijne	de weide	zelfde
de heren	zwarte	schieten
de kousen	schuine	sterke
mooie	streng	de tenten
roeien	de torens	de veren
bouwen	vloeien	de wangen
flauwe	de weken	zesde
de herten	zwarte	schijnen
krachten	de schuiten	stoeien

Les 5 – Kladversie schrijfo opdracht

Doel: Ik kan de waterkringloop tekenen en beschrijven hoe de kringloop van het water werkt.

De kringloop van het water

De zon verwarmt het water en stijgt op als

Les 5 – Afvinklijst

Even checken:

- ☐ Alle zinnen beginnen met een hoofdletter en eindigen met een punt.
- ☐ Er staat beschreven wat er wat er met het water gebeurt als het verdampt.
- ☐ Er staan minimaal drie signaalwoorden in de beschrijving van de waterkringloop.

Tekening: Waterkringloop

Les 6 - 10 → Rivieren, zeeën & oceanen

Hoe ver ben ik?	<i>h</i>		<i>h</i>
Woorden van de week		les 8 – klaaropdracht	
les 6 – klaaropdracht		les 9 – weektoets	
les 7 – klaaropdracht		les 10 – schrijfopdracht	

Woorden van de week

Les 6	
Les 6	
Les 6	
Les 7	
Les 7	
Les 7	
Les 8	
Les 8	
Les 8	

Les 6 – Woorden van de week

Opdracht: Streep de woorden door in de woordzoeker. Zoek ↓ of → .

L	V	W	F	B	K	I	S	I	J	C	Y	U	T	A	V	R	F
M	B	G	Q	G	J	B	P	T	B	Y	T	F	N	X	B	P	N
P	R	B	N	J	R	I	V	I	E	R	E	N	S	C	O	G	F
W	J	Q	X	H	O	G	P	V	T	L	Q	Y	G	C	O	Y	O
G	C	F	C	Z	G	D	M	H	U	M	O	G	R	W	R	W	Z
X	H	K	E	W	S	C	O	I	Q	K	B	B	H	Y	V	K	K
M	J	O	R	Q	K	S	C	I	C	E	E	R	G	M	E	U	H
H	V	R	T	K	V	K	E	J	H	R	W	D	M	P	R	R	I
V	E	A	X	V	T	L	A	G	I	K	O	D	Z	Z	D	K	S
P	W	A	X	S	Y	X	N	F	S	T	N	V	E	V	O	D	J
Y	O	L	C	Q	V	Z	E	R	T	O	D	P	E	B	V	R	Y
B	Q	R	T	V	Q	V	N	N	E	R	E	T	E	K	E	O	M
J	K	I	Q	R	Q	K	E	W	I	E	R	N	N	N	N	O	S
R	C	F	H	R	T	B	W	F	L	N	E	T	N	P	D	G	W
T	L	A	N	D	S	C	H	A	P	A	N	U	A	S	M	C	S
R	E	G	E	N	W	O	U	D	R	N	C	E	U	P	V	K	Q
B	M	L	T	R	Q	H	O	L	C	E	R	E	M	O	N	I	E
R	Z	G	E	O	H	D	Q	R	R	T	K	K	E	H	K	Y	F

- BEWONDEREN
- CEREMONIE
- KERKTOREN
- KORAA LRIF
- KURKDROOG
- LANDSCHAP
- OCEANEN
- OORVERDOVEND
- REGENWOUD

Opdracht: Vul het juiste woord in.

1. Het geluid van de waterval was zo hard, het was

Les 6 – klaaropdracht

Opdracht: Gebruik het hoofdstuk De Amazone. Schrijf een weetje dat begint met een hoofdletter en eindigt met een vraagteken.

Begin de zin met: *Wist je dat.....*

Voorbeeld: Wist je dat de Amazone dwars door het regenwoud heen stroomt?

Weetje 1:

Wist je dat

Tekening passend bij weetje 1

Les 7 – Klaaropdracht

Opdracht: Lees de tekst en beantwoord de vragen.

De mummie

1. Merel houdt van lezen.
2. Ze leest nu een boek over een mummie.
3. Het is een spannend verhaal met griezelige plaatjes.
4. Nu ligt Merel het boek in bed te _____.
5. Ineens hoort ze een krakend geluid.
6. Zachtjes gaat de deur open terwijl ze gerommel hoort.
7. In de deuropening staat een mummie!
8. Overal ziet ze lappen aan zijn lichaam.
9. Snel kruipt Merel onder de dekens.
10. Dan hoort ze de stem van papa terwijl hij haar een knuffel geeft.
11. Het was gelukkig geen mummie maar papa met de was!

Opdracht: Over wie gaat deze tekst?

Opdracht: Lees regel 4. Welk woord moet hier staan?

- A. voelen
- B. eten
- C. lezen
- D. maken

Les 7 – Klaaropdracht

Opdracht: Hieronder staan stukjes uit het verhaal. Zet de stukjes in de goede volgorde.

1. Snel kruipt Merel onder de dekens.
2. Zachtjes gaat de deur open terwijl ze gerommel hoort.
3. Ineens hoort ze een krakend geluid.
4. Overal ziet ze lappen aan zijn lichaam.
5. In de deuropening staat een mummie!

De goede volgorde is:

4				
---	--	--	--	--

Les 8 – klaaropdracht

Opdracht: Gebruik de hoofdstukken de Brooks rivier, de Niagarawatervallen en de watervallen van de Iguaçu. Schrijf een weetje dat begint met een hoofdletter en eindigt met een vraagteken.

Begin de zin met: *Wist je dat.....*

Weetje 'Brooks rivier':

Wist je dat

Weetje 'watervallen van de Iguaçu':

Wist je dat

Weetje 'de Niagarawatervallen':

Wist je dat

Les 8 – klaaropdracht

Opdracht: Maak een tekening passend bij de weetjes.

tekening 'Brooks rivier'

tekening 'watervallen van de Iguaçu'

tekening 'de Niagarawatervallen'

Les 9 – Woorddrijtjes

Doel: Ik kan woorden met een -c- die je uitspreekt als -s- correct en vloeiend lezen.

Woorden met een -c- die je uitspreekt als -s-

Woorden met een **c** die als **s** klinkt, moet je uit je hoofd leren.

Staat na de **c** een **e**, **i** of **ij**, dan klinkt de **c** als **s**.

cel

je leest cel

je zegt sel

Woorden -c- als -s-

de **cel**

de **cent**

de **docent**

de **cirkel**

het **centrum**

de **pincet**

precies

het **recept**

de **provincie**

de **oceaan**

Lastige woorden verhaal

het regenwoud

de papegaaien

de jaguars

de piranha

de Saharawoestijn

Egypte

Bangladesh

de oever

allerlei

het hoefijzer

Woorden met -ig, -lijk en -ing (herhaling)

hebber**ig**

grapp**ig**

gevaar**lijk**

de tekening**ing**

moeil**ijk**

hand**ig**

de afbeelding**ing**

de pudding**ing**

gelukk**ig**

feestel**ijk**

Les 10 – Kladversie schrijfopdracht

Doel: Ik kan een muurkrant maken met daarop weetjes die beginnen met een hoofdletter en eindigen met een vraagteken.

Opdracht: Geef antwoord op de vragen.

1. Wat is de titel van jullie muurkrant?

2. Kruis aan over welke meren, rivieren of watervallen je een weetje gaat schrijven.

☐	de Amazone	☐	de Brooks rivier	☐	het Nakurumeer
☐	de Nijl	☐	de watervallen van Iguazu	☐	de Everglades
☐	de Ganges	☐	de Niagara-watervallen		

3. Schrijf de weetjes op:

Weetje 1:

Wist je dat

Les 10 – Kladversie schrijfopdracht

Weetje 2:

Wist je dat

Weetje 3:

Wist je dat

Tekening:

Les 10 – Afvinklijst

Even checken:

- ☐ Alle weetjes beginnen met een hoofdletter en eindigen met een vraagteken.
- ☐ Op onze muurkrant staat een titel.
- ☐ Op onze muurkrant staan tenminste 8 weetjes.
- ☐ Er staan plaatjes passend bij het onderwerp op onze muurkrant.

Les 11 - 15 → Rivieren, zeeën & oceanen

Hoe ver ben ik?	<i>h</i>		<i>h</i>
Woorden van de week		les 13 – klaaropdracht	
les 11 – klaaropdracht		les 14 – weektoets	
les 12 – klaaropdracht		les 15 – schrijfopdracht	

Woorden van de week

Les 11	
Les 11	
Les 11	
Les 12	
Les 12	
Les 12	
Les 13	
Les 13	
Les 13	

Les 11 – Woorden van de week

Opdracht: Streep de woorden door in de woordzoeker. Zoek ↓ of →.

S	E	L	E	K	T	R	I	C	I	T	E	I	T	G	D	Q	V
X	R	M	J	K	G	R	W	L	A	L	U	L	L	Y	T	L	J
V	D	B	R	L	Q	B	T	J	B	G	P	W	G	E	L	R	M
H	Q	T	I	O	Y	E	C	R	S	O	F	D	S	D	G	N	L
R	B	G	V	O	R	M	U	V	C	N	G	M	P	O	W	M	W
H	O	B	I	F	H	A	M	G	K	D	V	F	L	D	P	C	I
B	C	P	E	W	B	N	T	S	F	E	Q	R	O	E	Y	W	F
D	E	H	R	L	T	N	R	O	G	L	V	W	P	-	M	T	I
U	A	I	E	C	U	I	F	I	M	I	O	W	Y	Z	X	Y	D
E	N	Q	N	R	D	N	V	K	T	E	O	A	C	E	X	D	T
T	E	L	X	K	Q	G	F	R	K	R	R	N	E	E	F	V	D
R	N	A	J	A	M	Q	H	O	W	S	D	T	Q	O	U	J	U
J	Y	W	Q	N	C	D	E	N	Z	S	E	P	D	S	U	D	O
D	W	J	R	A	U	M	S	K	B	M	E	W	N	D	O	Z	G
R	V	Z	M	A	T	N	F	E	L	L	L	Y	T	W	V	E	O
U	F	M	S	L	L	D	G	L	Y	V	Q	N	D	Q	X	E	S
V	T	T	R	E	W	A	L	S	N	E	Y	L	H	M	E	E	N
T	M	M	F	F	K	O	G	E	I	S	E	R	I	L	K	N	A

- BEMANNING
- GEISER
- KLOOF
- DODE-ZEE
- GONDELIER
- KRONKELS
- ELEKTRICITEIT
- KANAAL
- OCEANEN

Opdracht: Vul het juiste woord in.

1. Om me heen dobberen mensen met een boekje of krant. Ze dobberen in de

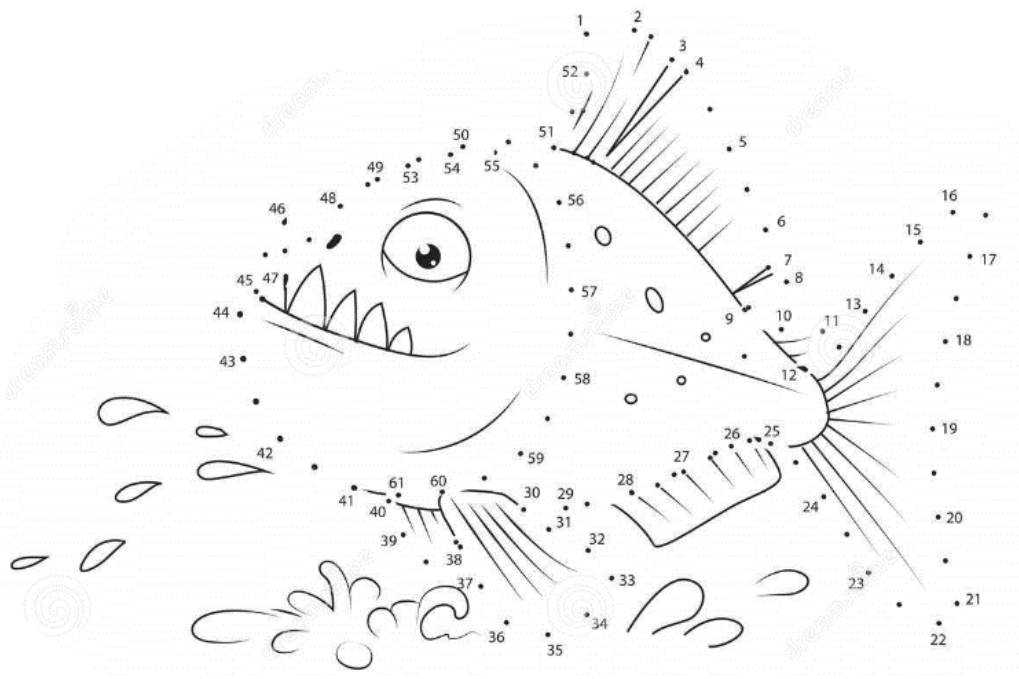

Les 11 – Klaaropdracht

Opdracht: Gebruik het hoofdstuk: **De Amazone**.

Welke dieren leven in het Amazonegebied? Schrijf vier dieren in het woordweb.

de Amazone

Les 12 – Klaaropdracht

Opdracht: Kruis de woorden aan van de dingen, waar je water voor nodig hebt.

de wasmachine	X
de waterkoker	
de tuinslang	
de schommelstoel	
de douchegel	
het zwembad	
de gieter	
de regenmeter	
de zeep	

de mesthoop	
de douche	
het bad	
het bankstel	
de wc	
het bord	
de pan	
het bestek	
de regenton	

Opdracht: Kies een woord hierboven. Maak een tekening van dit woord.

woord:

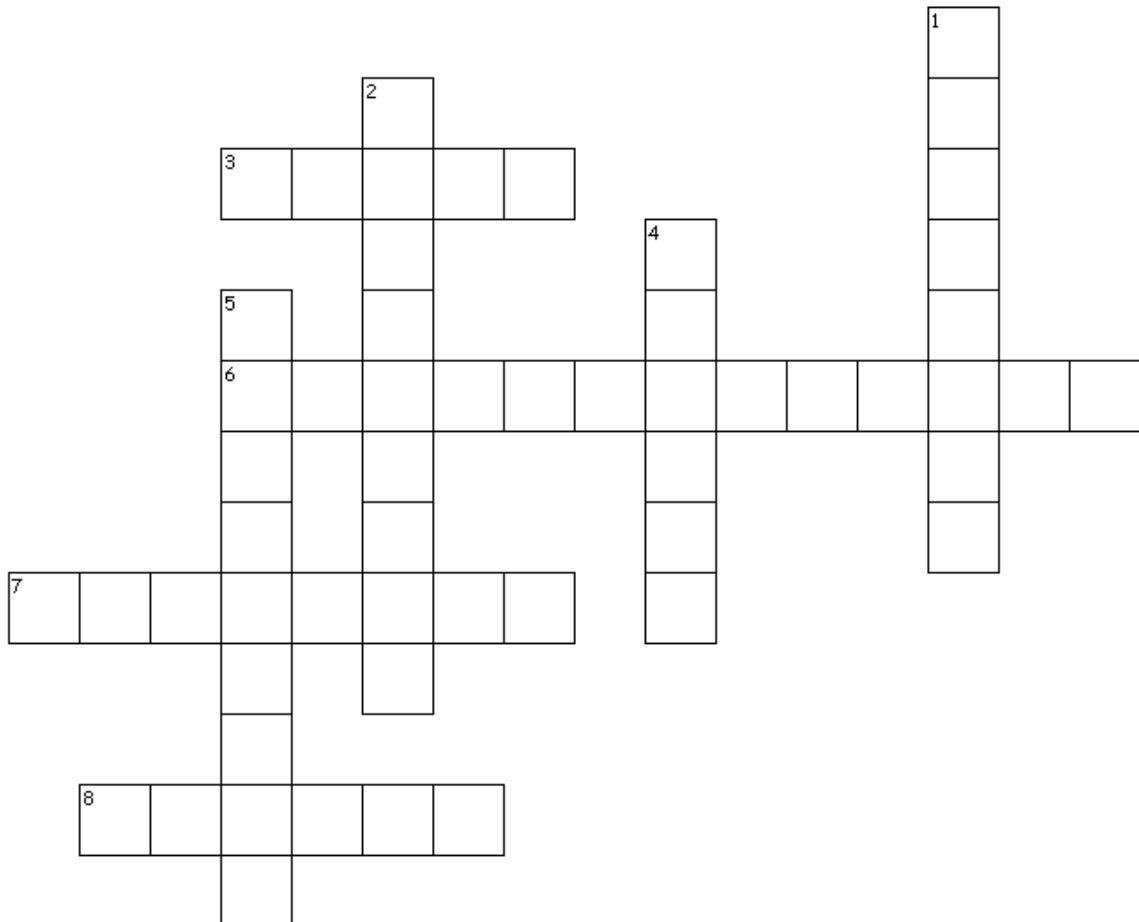
tekening:

Les 13 – Klaaropdracht

Opdracht: Vul de goede woorden in. Gebruik de woorden van de week.

Kies uit: *kanaal, kronkels, elektriciteit, bemanning, geiser, gondelier, kloof, voordeel*

Van links naar rechts

- 3. Een nauwe doorgang tussen twee bergen.
- 6. De stroom die wij gebruiken.
- 7. Kromming of bocht.
- 8. Door mensen gegraven rivier.

Van boven naar beneden

- 1. Tegengestelde betekenis van het woord nadeel is...
- 2. Venetiaanse schipper.
- 4. Natuurverschijnsel.
- 5. Het personeel van een vaartuig, vliegtuig of voertuig.

Les 14 – Woordrijtjes

Doel: Ik kan één en tweelettergrepige woorden met th- en wr- correct en vloeiend lezen.

Woorden met th- en wr-

Bij sommige woorden hoor je **vr-**, maar schrijf je **wr-**.

Bij sommige woorden hoor je **t-**, maar soms schrijf je **th-**.

Deze woorden moet je onthouden. Het zijn weetwoorden.

theater

je leest **theater**

je zegt 'teater'

wrat

je leest **wrat**

je zegt 'vrat'

Woorden met th- en wr-

de **thee**

het **thuis**

de **wrat**

de **theedoek**

het **theater**

de **wreef**

de marath**on**

wringt

de **thermometer**

het **wrak**

Lastige woorden verhaal

de flamingo

roze

het moeras

de krokodillen

de toeristen

de elektriciteit

het anker

de fontein

verrassen

de pizza

Woorden –c- klinkt als –s-

de **cel**

de **cent**

de doc**ent**

het **centrum**

de **cirkel**

de **centimeter**

het **cement**

de pinc**et**

prec**ies**

het **recept**

de provinc**ie**

de **oceaan**

Woorden met -ig, -lijk en –ing

hebber**ig**

grapp**ig**

gevaar**lijk**

de tekening**ing**

moeil**ijk**

hand**ig**

de afbeelding**ing**

de pudding**ing**

gelukk**ig**

feestel**ijk**

Les 15 – Kladversie schrijfoopdracht

Doel: Ik kan een een flaptekst schrijven voor het boek 'Rivieren, zeeën en oceanen'.

Opdracht: Geef antwoord op de vragen en vul het stappenplan in.

Stap 1: Schrijf een ijzersterke openingszin.

Stap 2: Schrijf alvast een klein beetje over wat je geleerd hebt.

Stap 3: Geef kort aan waar het boek over gaat.

Stap 4: Schrijf een knallende afsluiter!

Les 15 – Tekening en afvinklijst

Even checken:

☐ Alle zinnen beginnen met een hoofdletter en eindigen met een punt.

☐ Op alle vragen van het stappenplan is een antwoord gegeven.

☐ Mijn flaptekst ziet er netjes en verzorgd uit.

Extra opdracht: Maak een tekening bij de flaptekst.

Disclaimer

De inhoud van dit werkschrift is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
